הפר לתאנים אינו מופר עד שיפר אף לענבים

דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר הרי

הוא אומר אישה יקימנו ואישה יפרנו מה

יקימנו ממנו אף יפרנו ממנו ורבי ישמעאל

מי כתיב יפר ממנו ורבי עקיבא מקיש הפרה

להקמה מה הקמה ממנו אף הפרה ממנו

אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן זו דברי

רבי ישמעאל ור' עקיבא אבל חכמים אומרים

מקיש הקמה להפרה מה הפרה מה שהפר

הפר אף הקמה מה שקיים קיים: אמרה

קונם תאנה: אמר רבא מתני' ירבי שמעון

היא ראמר ער שיאמר שבועה לכל אחר

ואחר: בותני' פיודע אני שיש נדרים אבל

איני יודע שיש מפירין יפר יודע אני שיש

מפירין אבל איני יודע שזה נדר ר' מאיר אומר

לא יפר וחכמים אומרים ייפר: גמ' ורמינהו

יבלא ראות ביפרט לסומא דברי רבי

יהודה רבי מאיר אומר לרבות את הסומא

יו) נעטר, ג) מכות ט: [ב"ק עט., ג) מכות ט: [ב"ק פו:], ד) [ע"כ שייך לעמוד הקודס], ד) נ"ל מ"ט,

תורה אור השלם

ו. או בכל אבן אשר

מות בה בלא ראות ויפל

ָּבֶּהְיֹּרְ בְּּלִירְ בְּּלִירְ בְּּהְיֹּבְּרְ עָלְיוֹ וַיָּמֹת וְהוֹא לֹא אוֹיֵב לוֹ וְלֹא מְבַקֵּשׁ רָעְתוֹ:

הגהות הב"ח

לו רש"י ד"ה ולר׳ עקיבא (ה)

וכו' יקים ממנו הס"ד ואח"כ מה"ד זו דברי וכו" לא הופר כולו דהא לא

כחיב יפר ממנו אף הקמה מה שקיים במקצת לא קיים כולו אע"ג דאיכא

למידרש יקים ממנו דלא שוויוה רבנן למימר דהקמה עיקר כל"ל: (3) ד"ה עד

שיאמר שבועה לכל אחד

שאינו גולה והכי קאמר

בלה ראות וכו׳ ספק בידו לראות פרט לסומא

דאינו כולה דלינו גולה אלמא דאמרי׳ דאיכא מקלת ידיעה לסומה וכו׳

. קלת ידיעה ככל ידיעה:

גליון הש"ם

בהר"ן ד"ה אכל חכמים

. "ה ורמינהו וכו"

כל"ל ותיבת של

מה א מיי פיינ מהלי נדרים הלכה י לאוין רמב טוש"ע מימן רלד סעיף לו:

מש ב ג מיי׳ פי״ב מהלי נדרים הלכה כ סמג לאויו רמב טוש"ע יו"ד ושמירת נפש הלכה יד:

תוםפות אבל חכ"א מקיש הקמה

ולהפרה]. דמכמים

לא משמע להו למידרש יקימנו יקים ממנו הלכך הקמה והפרה שוים: רבי הפקדון (שבועות לום דלא הוי שבונוה פרנו להתחייב חמש חטאות עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד והכא נמי לא הוי שני קונם לכל אחד ואחד: יודע אני שיש נדרים אבל איני יודע שיש מפירין. כלומר שיוכל בעל להפר ולאחר מיכו ונודע לו שיוכל להפרו יפר ולא אמריגן הרי שמע זה כמה ימים דהא לא הוי שמיעה כיון שלח היה יודע שיכול להפר: יודע אני שיש מפירין אבל איני יודע שזה נדר גמור ר"מ אמר לא יפר. לל קרינא ביה ביום שמעו הואיל והיה יודע שיש הפרה וחכמים אומרים יפר הואיל וטעה בנדר לא הוי שמיעה: בלא ראות לרבות סומא. אלמא ר״מ בתר סברא אזיל ולא בתר ריהטא דקרא דמשמעותיה בבר ראיה ולא בסומא שאי אפשר לראות ואפילו הכי מרבה ליה דסוף סוף אין רואהו וגולה ואם כן ברישא דמתניתין נמי אחאי מפר נהי דאינו יודנו והחריש קרינא ביה ומשני התם מעניניה דקרא גבי רולח כו'. השתח מפרש טעמא דרבי יהודה וטעמא

פירוש הרא"ש

ר"ע מקיש הפרה להקמה. והפרה נמקלת נמי הויל הפרה; ורבגן מקשו הקמה להפרה. כלומר יפרנו מגלה על יקימנו כי היכא דמיפרנו ליכא למידרש מיניה הפרה ביסם נוניית הפלה במקלת מיקימנו נמי לה דלשינן הקמה במקלת דלאולחיה דקרא למכתב הכי: בחגרי יודע אני שיש נדרים כו'. הך מעוה פרישית לעיל בשלהי פ׳ (אלו נדרים) [נערה המאורסה]: גם' ורמינהו בלא ראות פרט לסומא

גבל' הפר לחאנים אינו מופר עד שיפר אף לענבים. אינו מופר כל הנדר כדאמרינן בהקמה דאם קיים מקצחו קיים כולו אי נמי אינו מופר כלל אפילו לתאנים וכמו שכתבתי במשנתנו: מה

> הכי משמע אף יפרנו נמי אע"ג דלא משמע הכי 'אפ"ה הא איתקוש: אבל הכמים אומרים מקיש הקמה להפרה מה הפרה מה שהפר הפר זו היא גירסת הספרים. ולפי זה הא דתנן הפר לתאנים אינו מופר כל הנדר קאמר אבל מה שהפר הופר דאי אינו מופר כלל מאי קאמרי רבנן מה הפרה מה שהפר הופר דמשמע דכ"ע מודו בהפרה ולא אינטריך להו לרבנן אלא לאקשויי הקמה להפרה דהא בהפרה גופה פליג תנא דמתניתין אלא ודאי לפי גרסא זו משמע דכולהו מודו מה שהפר הופר. אבל בתוספתא (פ"ז ה"ז) לא משמע הכי דתניא התם נדרה מן התאנים ומן הענבים הפר לתאנים ולא הפר לענבים וחשכה אסורה בין בתאנים בין בענבים °אלמא אינו מופר כלל קאמר. לפיכך נראה גרסת קלת ספרים עיקר דגרסי הכי אבל חכמים אומרים מה הפרה מה שהפר לא הופר אף הקמה מה שקיים לא

קיים וכן גרסת הרב רבינו משה בר נחמן ז"ל בהלכותיו: אמר רבא ר"ש היה דהמר עד שיהמר שבועה לכל החד והחד. בפרק שבועת הפקדון היא דתנן התם (שבועות לו:) היו חמשה תובעין אותו ואמר שבועה שאין לך בידי ולא לך ולא לך חייב על כל אחד ואחד ר"ש אומר עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד הכא נמי לא חשיבי ליה שני נדרים עד שתאמר שאני טועמת לכל אחד ואחד אבל אם אמרה קונם שאני טועמת לא תאנה ולא ענבה לר"ש נדר אחד הוי ולרבנן הוו להו שני נדרים וכבר כתבתי למעלה בפ' פותחין (דף סו. ד"ה ולענין) דקיי"ל כר״ש: בותבר' יודע אני שיש נדרים. שמה שנדרה אשתי הוי נדר גמור אבל איני יודע שיש מפירין שהבעל מפר שום נדר לא של עינוי נפש ולח שבינו לבינה: יפר. לחחר מכן כשנודע לו שהבעל יכול להפר יפר תוך אותו יום שיודע לו דעד ההוא יומא לא קרינא ביה יום שמעו [במדבר ל]: יודע אני שיש מפירין. שיש מקלת נדרים שהבעלים מפירין אותן: אבל איני יודע שוה נדר. שזה מאותן נדרים שהבעל מפר: ר"מ אומר לא יפר. איכא מ"ד דלא יפר כלל קאמר לא היום ולא אחר שהודיעוהו שהוא יכול להפר היום דלא מקרי יום שמעו

שיהא מפר אלא כשהוא יודע שהוא יכול להפר ולאחר שהודיעוהו שהוא יכול להפר נמי לא יפר משום דידיעה קמייתא לגבי שלא יוכל להפר אחר מכאן יום שמעו מקרי וכבר עבר וחכ״א יפר ביום זה דסבירא להו דמקלת ידיעה ככל ידיעה אבל כל שעבר יומו שוב אינו מפר דיומא קמא יום שמעו מקרי לענין שיכול להפר בו ולענין שאינו יכול להפר מכאן ולהבא. ואיכא מ״ד דכי אמר ר״מ לא יפר דוקא ביום שלאחריו קאמר אבל בו ביום מפר בידיעה זו דס״ל דכיון שהוא יודע שיש נדרים ויש מפירין ידיעה גמורה מקריא אע"פ שאינו יודע שוה נדר וחכמים אומרים יפר ביום שלאחריו דסבירא להו דכיון דביומא קמא לא הוה ידע שזה נדר לא מקריא ידיעה: גבא' ורמינהו בלא ראות פרע לפומא. (מי) שהרג את הנפש בשוגג אינו גולה דמדכתיב בלא ראות משמע דכאן הוא בלא ראות אבל במקום אחר יכול לראות: רבי מאיר אומר לרבות את הסומא. דכיון דאית ליה מקלת ידיעה שמרגיש הוא כשבא זה אצלו אע"פ שאין לו ידיעה גמורה שאין יכול לכוין מקומו ממש כיון שאינו רואהו אפ"ה הוי ככל ידיעה. ולפירושא קמא דפרישנא במתניתין הכי פריך מדר"מ אדר"מ ומדרבי יהודה אדרבי יהודה דהכא אמר ר"מ בלא ראות לרבות את הסומא אע"ג דלית ליה ידיעה שלימה דקסבר מקלת ידיעה ככל ידיעה ובמתני׳ תני דאינו יכול להפר בידיעה זו בו ביום אלמא מקצת ידיעה לאו ככל ידיעה והכא אמר ר' יהודה בלא ראות פרט לסומא אלמא מקצת ידיעה לאו ככל ידיעה ובמתניתין אמרי רבנן

דהיינו ר' יהודה דהוא בר פלוגתיה דר"מ יפר בו ביום באותה ידיעה אלמא ס"ל דמקצת ידיעה ככל ידיעה ורישא דקתני דיפר ביום שלאחריו לא קשיא דסבירא לן דכל שאינו יודע שיש מפירין אפילו מקלח ידיעה לא הוי. ולפירושא בחרא דפרישנא במתניחין ר"מ דאמר לא יפר ביום שלאחריו האמר ורבנן דפליגי עליה נמי ביום שלאחריו האמרי משום דמקצת ידיעה לאו ככל ידיעה דרבי יהודה אדרבי יהודה לא קשיא ארבה הרובא. אלמה ר"מ במר סברה אזיל ולה בתר ריהטה דקרה דמשמעותה דקרה לה משממע שהוה דקרה משמע שהבה הבירו בשביל שלה ראהו אבל ראה לגד אחר ואפ"ה מרבה סומה דקרה לה משמע שהחריש לקיים אבל ידע שהיה יכול להפר מ"מ ניזיל בתר סברה דסוף שמע ולה הפר:

הפר לתאנים אינו מופר. קסבר הפרה במקלת לאו שמה הפרה עד שיפר אף לענבים: קונם חאנה זו שאיני טועמת וענבה זו שחיני טועמת הרי חלו שני נדרים. הוחיל וחילקה טעימה בינתים י**קישנו משנו.** דמשמע דבמקצחו דהיינו ממנו הוקם כולו דיקישנו שאם קיים לענבים לא קיים לחאנים וחייב עליהן שני לאויןה:

גבו' אף יפרנו ממנו. ואם הפר למקלתו הפר כולו: ולר"ע רבי ישמעאל קמהדר גבי יפרנו מי כתיב יפר ממנו גבי הקמה איכא למדרש הכי דהא כתיב יקימנו לשון יקים ממנו (6) (דלא שויוה רבנן למימר דהקמה עיקר): זו דברי ר' ישמעאל ור"ע. דתרווייהו מודו בהחמה אבל חכמים אומרים מקיש הקמה להפרה מה הפרה במקלת מה שהפר לא הופר דהא לא כתיב יפר ממנו אף הקמה מה שקיים לא קיים אע"ג דאיכא למידרש יקים ממנו [דלא שויוה רבנן למימר דהקמה עיקר]: אמר רבא. מתני׳ דקא משוי חילוק בין קונס תאנים וענבים שאני טועמת להיכא דאמרה קונם תאנה שאני טועמת וענבה שאני טועמת לחייבה שני לאוין משום הלשון ר״ש היא דאמר (שבועות דף לו:) היכא דתבעוהו ה' בני אדם ואמר שבועה שאיני חייב לא לך ולא לך שאם נשבע לשקר אינו חייב בהא שבועה אלא

קרבן אחד: עד שיאמר שבועה (כ) של כל אחד ואחד. דאמר שבועה לא לך שבועה לח לך דחייב על כל חחד וחחד הרבן: בותבר' יודע חני שיש לדרים. שאדם יכול לנדור: אבל איני יודע שיש מפיריו. ששום אדם בעולם יכול להפר נדר ואחר כן נודע לו שהפרה מועלת: יפר לה. לאחר אלא היכא דידע לחבריה דהוה התם אלא דלא מיכוין למיקטליה

זמן כשנודע שיכול להפר דכיון דלא היה יודע שיכול להפר מעיקרא לא קרינן ביה ביום שמעו אלא השתא באותו יום שנודע לו שיכול להפר לה: יודע אני שיש מפירין. שהפרה מועלת לנדר אבל איני יודע אם נדר זה נדר גמור הוא ונמנע ולא הפר בו ביום: ר"מ אומר לא יפר. לאחר זמן לכשנודע לו שנדר הוא ולריך הפרה דהואיל והוא ידע בטיב הפרה ולא הפר פושע הוא ה' מ"מ אי נדר הוא שפיר עביד דמפר אי לאו נדר הוא מאי איכפת ליה מאי דהפר ואיכא מקלת שמיעה ככל שמיעה: וחכמים אומרים יפר. הואיל ולא הוברר הדבר ואע"ג דאיכא מקלת שמיעה אינה ככל שמיעה. חכמים דמתניתין היינו רבי יהודה: גמ" ורמינהו בלא ראות פרט לסומא. שהרג בשוגג שאינו גולה (ג) דאמר בלא ראות זה שהרגו לא ראהו דאילו ראהו לא היה הורגו מכלל דיש ספק בידו לראות ואינו רואה דאינו גולה (דאמר) [דסד"א] מקצת ידיעה לסומא באובנתא דליבא תליא דרוב סומין מבינים לקול הברה מהיכן היא יולאה ואותה קלת ידיעה בכלל ידיעה היא דקרא לא מיירי

. אומרים. אלמא וכו'. עיין בר"ן לעיל דף פב ע"ב ד" ור"א אר"י: מוסף רש"י יודע אני שיש נדרים. הרי ששמע כאשתו שנדרה

ילא הפר לה ואמר לאחר מכאן יודע אני שיש נדר, שאשה נודרת אסורה במה מנדרה, אבל איני יודע שיש מפירין. דאפשר נתקנה לכך לא הפרתי לה, יפר. דכיון דלא הוה דע שיש מפירין, מאי הוה ליה למעבד, נעשה כמי שלא שמע ולנויל נוח). יפר. ביום ששמע יפר, דמקלת ידיעה ככל ידיעה ראח״ה רווותום. **אבל איני** יודע שזה נדר. חשוכ ולריך לכטלו, ר' מאיר אומר לא יפר. דכיון יידע דנדרה ויש מפירין, ואיבעי ליה למפר מעיקרא, וחיפעי כים לוופר מע קר.ה, וחכמים אומרים יפר. עכשיו, דכיון דלא ידע מתחלה דהאי נדר לריך הפרה, כמי ששמע עכשיו דמי ולא לכתחילה (דעיד nn) בלא ראות. משמט שהוא רואה במקום אחר וכאן היה בלא ראות (ב"ק פר:) דמשמע כאן לא ראה אבל רואה במקום אחר, פרט לסומא. שחינו רוחה נשום מקום (מכות ט:).

כדכתיב